

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 92 0 P 058727 25 Rev
Banjaluka: 20.5.2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanja Bundalo, predsjednica vijeća, Senad Tica i Davorka Delić, članovi vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S.V., [...], Š., koju zastupa advokat Jovan Gotovac, Ulica Svetog Save broj 53, Zvornik, protiv tuženog „Brčko Gas osiguranje“ d.d., Ulica Banjalučka broj 8, Brčko, Brčko Distrikt, kog zastupa advokat Savo Marković, Ulica Njegoševa broj 16-18, Bijeljina, radi naknade štete, vrijednost spora 46.694,40 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 92 0 P 058727 24 GŽ od 30.10.2024. godine, na sjednici održanoj 20.5.2025. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 92 0 P 058727 24 GŽ od 30.10.2024. godine ukida i predmet vraća tom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Vlasenici broj 92 0 P 058727 21 P od 24.7.2024. godine, obavezan je tuženi da tužiteljici na ime troškova angažovanja trećeg lica za obavljanje poslova domaćice u periodu od 31.12.2018. godine do presuđenja, isplati iznos od 38.480,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, u roku 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude.

Obavezan je tuženi da tužiteljici na ime materijalne štete u vidu mjesečne rente plaća iznos od po 900,00 KM počev od presuđenja pa ubuduće, do 10-og u mjesecu za tekući mjesec.

Obavezan je tuženi da tužiteljici na ime materijalne štete u vidu naknade za tuđu njegu i pomoć u periodu od 1.11.2019. godine do presuđenja isplati iznos od 48.019,09 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude.

Obavezan je tuženi da tužiteljici na ime materijalne štete u vidu naknade za tuđu njegu i pomoć plaća iznos od po 1.520,00 KM, počev od presuđenja pa ubuduće, do 10-og u mjesecu za tekući mjesec.

Odbijen je tužbeni zahtjev preko dosuđenih do potraživanih iznosa.

Obavezan je tuženi da tužiteljici naknadi troškove postupka u iznosu od 5.107,34 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude, dok je preko dosuđenog iznosa zahtjev odbijen.

Presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 92 0 P 058727 24 Gž od 30.10.2024. godine, žalba tuženog je usvojena i prvostepena presuda preinačena u dosuđujućem dijelu tako što je u tom dijelu tužbeni zahtjev u cijelosti odbijen.

Obavezana je tužiteljica da tuženom na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 5.377,55 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude.

Revizijom tužiteljica pobija drugostepenu odluku iz razloga propisanih odredbom člana 240. stav 1. tačka 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/09, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24 - u tekstu: ZPP), sa prijedlogom da se preinači tako što će se žalba tuženog odbiti i potvrditi prvostepena presuda, a tuženi obavezati na naknadu troškova postupka na ime sastava revizije u iznosu od 2.035,63 KM, ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženi u odgovoru predlaže da se revizija odbije, a tužiteljica obaveže na naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.714,37 KM.

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice o kom je odlučeno nižestepenim odlukama.

Između parničnih stranaka nije sporno da se 31.12.2018. godine dogodila saobraćajna nezgoda u mjestu S.P.

Saobraćajna nezgoda uzrokovana je krivicom supruga tužiteljice koji je upravljajući putničkim motornim vozilom (pmv), usljed neprilagođene brzine sletio s puta i prednjim dijelom vozila udario u stablo.

Suprug tužiteljice oglašen je krivim zbog krivičnog djela „ugrožavanje javnog saobraćaja“, te mu je izrečena uslovna osuda (presuda Osnovnog suda u Vlasenici broj 92 0 K 055818 20 K od 30.7.2020. godine).

Tužiteljica je kao suvozač pretrpjela izuzetno teške tjelesne povrede u vidu preloma 7 vratnog i 12 grudnog pršljena.

U vrijeme saobraćajne nezgode pmv je bilo osigurano kod tuženog po polisi obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, broj [...], sa važnošću do 2.4.2019. godine.

Polisu osiguranja od autoodgovornosti zaključio je suprug tužiteljice, kao vlasnik pmv.

Tuženi je u vansudskom postupku tužiteljici naknadio nematerijalnu štetu (odluka broj 554/19, 554/19 -1 od 26.7.2019. godine) u ukupnom iznosu od 36.400,00 KM.

Nakon okončanog liječenja i konačnosti posljedica povreda, tužiteljica u ovoj parnici traži isplatu iznosa od 38.480,00 KM na ime troškova angažovanja trećeg lica za obavljanje poslova domaćice u periodu od 31.12.2018. godine do presuđenja, iznosa mjesečne rente od

900,00 KM počev od presuđenja pa ubuduće, iznosa od 48.019,09 KM na ime materijalne štete u vidu naknade za tuđu njegu i pomoć u periodu od 1.11.2019. godine do presuđenja i iznosa od 1.520,00 KM mjesečno počev od presuđenja pa ubuduće na ime naknade za tuđu njegu i pomoć.

Tuženi je istakao prigovor nedostatka aktivne legitimacije jer smatra da tužiteljica nema svojstvo trećeg lica.

Prvostepeni sud je odbio prigovor nedostatka aktivne legitimacije i djelimično usvojio tužbeni zahtjev pozivom na odredbu člana 27. stav 2. tačka 2. Zakona o obveznim osiguranjima u saobraćaju („Službeni glasnik RS“, broj 82/15, 78/20 i 1/24 - u tekstu: ZOOS), na odredbu člana 270. stav 5. Porodičnog zakona („Službeni glasnik RS“, broj 54/02, 41/08 i 63/14), na odredbe člana 25. - 42. i 51. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik RS“, broj 124/08, 3/09, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19) i na odredbe člana 188. i 195. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj 17/93 do 74/04 - u tekstu: ZOO).

Prvostepeni sud prihvata da je pmv zajednički stečena bračna imovina tužiteljice i njenog supružnika koji je nosilac prava svojine, da tužiteljica u toj situaciji nema pravo na naknadu štete na stvarima, ali ima pravo na naknadu štete kao treće lice jer da njen pravni status kao suvozača ne treba biti drugačiji od pravnog statusa drugih suvozača (koji nisu supružnici vozača).

Prvostepeni sud je odbio prigovor podjeljene odgovornosti (član 192. stav 1. ZOO) jer cijeni da nije dokazano da tužiteljica nije bila vezana sigurnosnim pojansom.

Iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke proizilazi da su kod tužiteljice nastale teške posljedice (djelimična oduzetost ruku i potpuna oduzetost nogu, gubitak kontrole defekcije i uriniranja), da postoji potreba za trajnom, svakodnevnom i cjelodnevnom tuđom pomoći i povremenom medicinskom njegom u punom obimu, jer sama ne može da se kreće i zadovoljava osnovne životne i fiziološke potrebe.

Cijeneći nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke, zajedno sa ostalim materijalnim dokazima tužiteljice, prvostepeni sud je djelimično usvojio tužbeni zahtjev.

Drugostepeni sud je usvojio žalbu tuženog, preinačio prvostepenu presudu u dosuđujućem dijelu i tužbeni zahtjev u tom dijelu odbio.

Stav je drugostepenog suda da tužiteljica nema svojstvo trećeg lica i da je, da bi ostvarila pravo na naknadu štete, bila u obavezi dokazati da je pmv posebna imovina njenog supruga, a to nije dokazala.

Drugostepeni sud se pozvao na odredbu člana 7. ZOOS i na odluku ovog suda broj 80 0 P 042256 20 Rev 2 od 25.8.2021. godine.

U reviziji se ističe da je drugostepeni sud pogrešno protumačio pojam „putnika“ u smislu ZOOS, da odluka nije mogla biti zasnovana na odluci broj 80 0 P 042256 20 Rev 2 od 25.8.2021. godine jer je ona donesena primjenom Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalom obaveznim osiguranjima od odgovornosti („Službeni glasnik RS“, broj 17/05, 64/06 i 12/09 - u tekstu: ZOOMV) koji je prestao da važi 14.10.2015. godine

stupanjem na snagu ZOOS (član 73.), da je tužiteljica diskriminirana na osnovu njenog bračnog statusa u odnosu na druga lica koja su suvozači i nisu supružnici vozača pmv, a što je protivno odredbama člana 21. stav 3. i 27. stav 2. tačka 2. ZOOS.

Drugostepena odluka nije pravilna.

Obrazlažući stav zašto tužiteljica nema svojstvo trećeg lica, drugostepeni sud se pozvao na odluku ovog suda broj 80 0 P 042256 20 Rev 2 od 25.8.2021. godine, što nije prihvatljivo jer se prema činjeničnom utvrđenju u toj parnici, osigurani slučaj desio 8.10.2009. godine kada je na snazi bio ZOOMV.

Odredbom člana 7. stav 1. ZOOMV bilo je propisano da osiguranje od autoodgovornosti pokriva građansku odgovornost vlasnika, korisnika i bilo kojeg vozača motornog vozila prema trećim stranama koje imaju zahtjev za odštetu od osiguranika, u skladu sa odredbama važećeg ZOO, dok je stavom 2. propisano da se lica čija je odgovornost pokrivena ugovorom o osiguranju, kao i lica koja nisu osiguranici, a zaključili su polisu osiguranja sa osiguravačem kao ugovorna strana, ne smatraju trećim stranama u smislu stava 1. ovog člana.

U ranijoj sudskoj praksi primjenjivan je stav da se trećim licem, između ostalog, ne smatra vlasnik, suvlasnik, korisnik, držalac, ovlašćeni ili neovlašćeni vozač i bračni supružnik ovih lica ako u vrijeme nastanka štetnog događaja između njih postoji zajednica života (Pravni stav sjednice VS Jugoslavije održane 15/16.4.1971. godine).

U odluci Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj AP- 3376/18 od 17.12.2019. godine odbačena je *prima facie* apelacija izjavljena protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 49 0 P 033651 16 Gž od 28.3.2017. godine, kojom je preinačena prvostepena presuda i odbijen tužbeni zahtjev za naknadu nematerijalne štete za povrede koje je, tužiteljica iz te parnice, kao suvozač pretrpjela u pmv kojim je upravljao i bio vlasnik njen supružnik.

Kantonalni sud je prihvatio prigovor nedostatka aktivne legitimacije cijeneći da je pmv zajednička bračna tekovina tužiteljice i njenog supružnika i da ona, kao suvlasnik, nema svojstvo trećeg lica.

Kantonalni sud je odluku zasnovao na odredbi člana 8. stav 2. Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 24/05) koja je po sadržaju identična odredbi člana 7. stav 2. ZOOMV.

U parnici u kojoj se odlučuje o reviziji, nesporno je da se saobraćajna nezgoda dogodila 31.12.2018. godine, kada je u primjeni ZOOS.

Odredbom člana 21. stav 3. ZOOS je propisano da su ugovorom o osiguranju od autoodgovornosti pokrivena i štete na licima i štete na stvarima putnika u vozilu kojim je prouzrokovana šteta.

Odredbom člana 27. stav 2. tačka 2. ZOOS propisano je da pravo na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti, nema vlasnik, suvlasnik, te svaki korisnik vozila kojim je prouzrokovana šteta, koji nije bio vozač vozila čijom je upotrebom prouzrokovana šteta, i to na naknadu štete na stvarima (tačka 2.).

Očigledno je da se zakonodavac opredjelio za princip negativnog određenja kruga trećih lica određujući koja lica nemaju pravo neposredno potraživati naknadu štete od osiguravača, ali samo u odnosu na štetu na stvarima.

Obavezno osiguranje od auto odgovornosti namijenjeno je zaštiti trećih lica koja nisu stranka ugovora, ali koja temeljem zakona ostvaruje pravo iz tuđeg ugovora.

Po mišljenju ovog suda, zakonodavac je na način na koji je određen sadržaj odredbe člana 27. stav 2. ZOOS, isključio pravo vlasnika/suvlasnika osiguranog motornog vozila koji nije bio vozač u momentu nastanka osiguranog slučaja, da ostvaruje pravo na naknadu štete na stvarima, ali ga ne isključuje od prava na naknadu pretrpljene nematerijalne i materijalne štete.

Pravo na naknadu štete suvlasnika motornog vozila koji je povrijeđen kao suvozač nije ograničeno njegovim suvlasništvom na vozilu, odnosno suvlasništvo ga ne isključuje od prava na naknadu štete, osim na stvarima.

Zbog pogrešnog pravnog pristupa u rješavanju spora, drugostepeni sud se nije upuštao u ocjenu ostalih žalbenih navoda koji se odnose na prigovor podjeljene odgovornosti i visinu dosuđenih naknada štete, pa ne postoje uslovi za preinačenje pobijane odluke.

Temeljem odredbe člana 250. stav 2. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednica vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić